

Zadania domowe z Analizy Matematycznej II - część 3 (funkcje wielu zmiennych, całki podwójne i potrójne)

Zadanie 1. Obliczyć granice lub wykazać, że nie istnieją.

$$\begin{aligned}
 \text{(a)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{3xy^5}{2x^2 + 4y^2}, \quad \text{(b)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x^2}{x^4 + y^4}, \quad \text{(c)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x^2 - y^2}{x}, \\
 \text{(d)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (1,0)} \frac{x + 2y - 1}{x^2 + 4y^2 - 1}, \quad \text{(e)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} (2x + y) \sin \frac{x^2}{\sqrt{x^2 + y^2}}, \quad \text{(f)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x^3 - y^3}{x^2 + y^2}, \\
 \text{(g)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \sqrt{x^2 + y^2} \ln(x^2 + y^2), \quad \text{(h)} \quad \lim_{(x,y) \rightarrow (2,1)} \left(\ln \frac{1}{|x^2 - y - 3|} \right)^{|x^2 - y - 3|}.
 \end{aligned}$$

Zadanie 2. Zbadać ciągłość funkcji.

$$\begin{aligned}
 \text{(a)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3}{x^2 + 2y^4} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}, \quad \text{(b)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y^2}{x^3 - y^3} & \text{dla } x \neq y \\ 0 & \text{dla } x = y \end{cases}, \\
 \text{(c)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{(x^2 + y^2) \cos x}{|x| + |y|} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}.
 \end{aligned}$$

Zadanie 3. Czy uda się dobrać stałe $a, b \in \mathbb{R}$ tak aby poniższe funkcje były ciągłe w swoich dziedzinach? Jeśli tak, to wyznaczyć owe stałe.

$$\begin{aligned}
 \text{(a)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \pi + \frac{\operatorname{tg}(xy)}{x} & \text{dla } (x, y) \in \left[\left(-\frac{\pi}{2}, 0\right) \cup \left(0, \frac{\pi}{2}\right) \right] \times (-1, 1) \\ a + y & \text{dla } x = 0 \text{ i } y \in (-1, 1) \end{cases}, \\
 \text{(b)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y^2 + 2x^2 + 2y^2}{x^2 + y^2} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ b & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}.
 \end{aligned}$$

Zadanie 4. Obliczyć pochodne cząstkowe funkcji.

$$\begin{aligned}
 \text{(a)} \quad f(x, y, z) = \sin x^2 \cdot \arcsin y - e^{\sin z} \cdot \cos^2 x + 3 \operatorname{arctg}(x^2 y) \quad \text{dla } (x, y, z) \in \mathbb{R} \times (-1, 1) \times \mathbb{R}, \\
 \text{(b)} \quad f(x, y) = x^{\frac{2}{y}} - \log_{10}(xy^2) \quad \text{dla } x > 0 \text{ i } y \neq 0, \\
 \text{(c)} \quad f(x, y, z) = 1 - \sqrt[5]{2 + 5 \operatorname{arctg}(e^{xy} + \sin z)} \quad \text{dla } (x, y, z) \in \mathbb{R}^3, \\
 \text{(d)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{\sin(x^2 y)}{x^2 + y^2} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}, \quad \text{(e)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 - 3y^2}{x - y} & \text{dla } x \neq y \\ 0 & \text{dla } x = y \end{cases}, \\
 \text{(f)} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 - y + 1}{\sqrt{x^2 + (y-1)^2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 1) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 1) \end{cases}.
 \end{aligned}$$

Zadanie 5. Obliczyć pochodne cząstkowe $f'_x(0, 0)$ oraz $f'_y(0, 0)$ jeśli

$$f(x, y) = \begin{cases} (x^2 - 2y) \sin \frac{1}{x^2 + y^2} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}.$$

Zadanie 6. Dana jest funkcja $f(x, y) = \begin{cases} \frac{\sin(xy^3)}{\sqrt{x^2 + y^2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}$.

- (a) Wyznaczyć pochodną kierunkową w punkcie $(1, 0)$ w kierunku wektora (h_x, h_y) .
 (b) Zbadać różniczkowalność funkcji $f(x, y)$.

Zadanie 7. Zbadać różniczkowalność następujących funkcji.

$$\text{(a)} \quad f(x, y) = \sqrt[3]{xy}, \quad \text{(b)} \quad f(x, y) = \begin{cases} x + \frac{x^3 + y^3}{\sqrt{x^2 + y^2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}.$$

Zadanie 8. Wykazać, że powierzchnia o równaniu $z = x \arcsin \frac{y}{x+y}$ posiada płaszczyznę styczną w punkcie $(1, 1, z_0)$. Napisać równanie tej płaszczyzny.

Zadanie 9. Wyznaczyc pochodne cząstkowe rzędu drugiego następujących funkcji.

$$(a) f(x, y) = \sqrt{5x^4 + y^8}, \quad (b) f(x, y) = \arctg \frac{y^2}{x} \text{ dla } x \neq 0.$$

Zadanie 10. Niech $f: \mathbb{R}^2 \mapsto \mathbb{R}$ ma ciągłe pochodne cząstkowe f'_x oraz f'_y . Obliczyć

- (a) $g'(t)$ jeśli $g = f(x, y)$ oraz $x = t \ln(1 + t^2)$, $y = e^{-t}$,
 (b) pochodne cząstkowe funkcji $h(s, w)$ jeśli $h = f(x, y)$, $x = e^s \cos w$, $y = e^s \sin w$,
 (c) pochodne cząstkowe funkcji $z(r, p) = f(r - 3p, 2r + 5p)$.

Zadanie 11. Wyznaczyć ekstrema lokalne funkcji

- (a) $f(x, y) = e^{3x-2y}(3x^2 - y^2)$ (b) $f(x, y) = y^2 + 3x^2y - x^3y$
 (c) $f(x, y) = -8x^3 + y^3 - 24xy - 4$ (d) $z = 24xy - 2x^2y - 4xy^2$
 (e) $f(x, y) = 3x^8 + 3y^8 + 8x^3y^3$ (f) $f(x, y, z) = x^3 + y^2 + z^2 + 12xy + 2z$

Zadanie 12. Znaleźć najmniejszą i największą wartość funkcji

- (a) $f(x, y) = x^2 + y^2 - 2y$ w kole $x^2 + y^2 \leq 4$,
 (b) $g(x, y) = x^2 + y^2 + xy - 2x - y + 1$ w trójkącie $x \geq 0$, $x + y \leq 2$, $x - y \leq 2$.

Zadanie 13. Wyznaczyć ekstrema funkcji wklanej $y = y(x)$ spełniającej równanie

- (a) $x^2 + 2xy + y^2 - 4y - \frac{1}{4} = 0$,   (b) $y^4 - 8xy - 4y + 8x^2 = 0$.

Zadanie 14. Obliczyć całki

- (a) $\iint_A e^{-y^2} dx dy$, gdzie $A = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 0 \leq x \leq y \leq 5\}$;
 (b) $\iint_B xy^2 dx dy$, gdzie B jest trójkątem o wierzchołkach $(-1, 0)$, $(1, 0)$, $(0, 1)$;
 (c) $\iint_C (4xy - 1) dx dy$, gdzie C to obszar zawarty pomiędzy liniami $x + y = 1$, $y = 3 - x^2$, $y = 0$ ($(0, 1/2) \in C$);
 (d) $\iint_D \frac{6yx^2}{x^2 + y^2} dx dy$, gdzie $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, y \geq -x\}$;
 (e) $\iint_E \sqrt{x^2 + 4y^2} dx dy$, gdzie $E = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : \frac{x^2}{4} + y^2 \leq 1\}$.

Zadanie 15. Obliczyć pole obszaru ograniczonego liniami: $x^2 + y^2 = 2x$, $x^2 + y^2 = 4x$, $y = 0$, $y = x$.

Zadanie 16. Używając całki podwójnej, obliczyć pole powierzchni figury ograniczonej linią $(x^2 + y^2)^2 = 2a^2xy$.

Zadanie 17. Obliczyć objętość obszaru leżącego wewnątrz sfery $x^2 + y^2 + z^2 = R^2$ i wewnątrz walca $x^2 + y^2 = a^2$ jeśli $0 < a < R$.

Zadanie 18. Obliczyć objętość bryły ograniczonej powierzchniami $x^2 + y^2 = 2y$, $z^2 = x^2 + y^2$, $z = 0$ ($z \geq 0$).

Zadanie 19. Obliczyć masę bryły $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 4x^2 + 25y^2 \leq 100, y \geq 0\}$ wiedząc, że gęstość jest proporcjonalna do kwadratu odległości od osi OX .

Zadanie 20. Wyznaczyć współrzędne środka masy półkola o promieniu R i o gęstości wprost proporcjonalnej do odległości od średnicy.

Zadanie 21. Obliczyć całki

- (a) $\iiint_A \frac{dx dy dz}{(1 + x + y + z)^3}$, gdzie A to czworościan: $x + y + z \leq 1, x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0$;
 (b) $\iiint_B (x^2 + y^2) dx dy dz$, gdzie B to obszar ograniczony powierzchniami: $x^2 + y^2 = 2z, z = 2$;
 (c) $\iiint_C (x^2 + y^2) dx dy dz$, gdzie $C = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : 1 \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq 9 \text{ i } z \leq 0\}$.

Zadanie 22. Obliczyć objętości brył ograniczonych powierzchniami

(a) $z = 6 - x^2 - y^2, z = \sqrt{x^2 + y^2};$

(b) $z = \sqrt{2 - x^2 - y^2}, z = x^2 + y^2.$

ODPOWIEDZI:

1. (a) 0, WSKAZÓWKA: dla $y \neq 0, 0 \leq \left| \frac{3xy^5}{2x^2+4y^2} \right| \leq \frac{|3xy^5|}{y^2} = 3|xy^3|$

(b) nie istnieje: $(x_n, y_n) = (0, \frac{1}{n}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (0, 0)$ i $\frac{x_n^2}{x_n^4+y_n^4} = 0 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

$(\tilde{x}_n, \tilde{y}_n) = (\frac{1}{n}, \frac{1}{n}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (0, 0)$ i $\frac{\tilde{x}_n^2}{\tilde{x}_n^4+\tilde{y}_n^4} = \frac{1}{2}n^2 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \infty$

(c) nie istnieje: $(x_n, y_n) = (\frac{1}{n}, \frac{1}{n}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (0, 0)$ i $\frac{x_n - y_n}{x_n^2 + y_n^2} = 0 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

$(\tilde{x}_n, \tilde{y}_n) = (\frac{1}{n^2}, \frac{1}{n}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (0, 0)$ i $\frac{\tilde{x}_n^2 - \tilde{y}_n^2}{\tilde{x}_n} = \frac{1}{n^2} - 1 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} -1$

(d) nie istnieje: $(x_n, y_n) = (1, \pm \frac{1}{n}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (1, 0)$ i $\frac{x_n + 2y_n - 1}{x_n^2 + 4y_n^2 - 1} = \pm \frac{1}{2}n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \pm \infty$

(e) 0, WSKAZÓWKA: $0 \leq |(2x+y) \sin \frac{x^2}{\sqrt{x^2+y^2}}| \leq |2x+y|$ (f) $0, 0 \leq \left| \frac{x^3-y^3}{x^2+y^2} \right| \leq \left| \frac{x^3}{x^2+y^2} \right| + \left| \frac{y^3}{x^2+y^2} \right| \leq |x| + |y|$

(g) 0, WSKAZÓWKA: Podstawiając $t = x^2 + y^2$, granicę sprowadzimy do granicy funkcji jednej zmiennej $\lim_{t \rightarrow 0^+} \sqrt{t} \ln t$, którą można obliczyć korzystając z twierdzenia de l'Hôpitala.

(h) 1, WSKAZÓWKA: Podstawiając $t = |x^2 - y - 3|$, granicę sprowadzimy do granicy funkcji jednej zmiennej $\lim_{t \rightarrow 0^+} (\ln \frac{1}{t})^t$, którą można obliczyć korzystając z tożsamości $a^b = e^{b \ln a}$ i z twierdzenia de l'Hôpitala.

2. (a) Funkcja jest ciągła na $\mathbb{R}^2$, WSKAZÓWKA: dla $x \neq 0, 0 \leq \left| \frac{x^3}{x^2+2y^4} \right| \leq \left| \frac{x^3}{x^2} \right| = |x|$.

(b) Funkcja jest ciągła jedynie na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(x, y) : x = y\}$. Nie jest ciągła w punkcie $(0, 0)$, bo nie istnieje $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y)$, ponieważ $(x_n, y_n) = (\frac{1}{n}, 0) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (0, 0)$ i $f(x_n, y_n) = 0 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ oraz

$(\tilde{x}_n, \tilde{y}_n) = (\frac{1}{n}, \frac{1}{n+1}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (0, 0)$ i $f(\tilde{x}_n, \tilde{y}_n) = \frac{n(n+1)}{3n^2+3n+1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \frac{1}{3}$.

Nie jest ciągła w żadnym punkcie (x_0, x_0) , gdzie $x_0 \neq 0$, bo nie istnieje skończona granica $\lim_{(x,y) \rightarrow (x_0, x_0)} f(x, y)$:

$(x_n, y_n) = (x_0, x_0 + \frac{1}{n}) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} (x_0, x_0)$ i $f(x_n, y_n) = \frac{nx_0^4 + 3x_0^3 + \frac{1}{n}x_0^2}{-3x_0^2 - 3x_0\frac{1}{n} - \frac{1}{n^2}} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} -\infty$.

(c) Funkcja jest ciągła na $\mathbb{R}^2$, WSKAZÓWKA: $0 \leq \left| \frac{(x^2+y^2) \cos x}{|x|+|y|} \right| \leq \frac{x^2+y^2}{|x|+|y|} = \frac{x^2}{|x|+|y|} + \frac{y^2}{|x|+|y|} \leq |x| + |y|$.

3. (a) Tak, $a = \pi$, bo $\lim_{(x,y) \rightarrow (0, y_0)} f(x, y) = \pi + \lim_{(x,y) \rightarrow (0, y_0)} \frac{\sin(xy)}{xy} y \frac{1}{\cos(xy)} = \pi + 1 \cdot y_0 \cdot 1 = \pi + y_0 = f(0, y_0) = a + y_0$. (b) Tak, $b = 2$, bo dla $x \neq 0, 2 \leq \frac{x^2 y^2}{x^2 + y^2} + 2 \leq \frac{x^2 y^2}{x^2} + 2 = y^2 + 2$.

4. (a) $f'_x = 2x \cos x^2 \arcsin y + e^{\sin z} \sin 2x + \frac{6xy}{1+x^4 y^2}, f'_y = \frac{\sin x^2}{\sqrt{1-y^2}} + \frac{3x^2}{1+x^4 y^2}, f'_z = -\cos^2 x \cos z e^{\sin z}$

(b) $f'_x = \frac{2}{y} x^{\frac{2}{y}-1} - \frac{1}{x \ln 10}, f'_y = \frac{-2 \ln x}{y^2} x^{\frac{2}{y}} - \frac{2}{y \ln 10}$, WSKAZÓWKA: $f(x, y) = e^{\frac{2}{y} \ln x} - \frac{\ln(xy^2)}{\ln 10}$

(c) $f'_x = \frac{-y e^{xy}}{[1+(e^{xy} + \sin z)^2]^{\frac{5}{2}} [2+5 \arctg(e^{xy} + \sin z)]^4}, f'_y = \frac{-x e^{xy}}{[1+(e^{xy} + \sin z)^2]^{\frac{5}{2}} [2+5 \arctg(e^{xy} + \sin z)]^4},$

$f'_z = \frac{-\cos z}{[1+(e^{xy} + \sin z)^2]^{\frac{5}{2}} [2+5 \arctg(e^{xy} + \sin z)]^4}$

(d) $f'_x(x, y) = \begin{cases} \frac{2x[y(x^2+y^2) \cos(x^2 y) - \sin(x^2 y)]}{(x^2+y^2)^2} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}$

$f'_y(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2(x^2+y^2) \cos(x^2 y) - 2y \sin(x^2 y)}{(x^2+y^2)^2} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}$

(e) $f'_x(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2+3y^2-2xy}{(x-y)^2} & \text{dla } x \neq y \\ 1 & \text{dla } x = y = 0 \\ \text{nie istnieje} & \text{dla } x = y \neq 0 \end{cases}, f'_y(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2+3y^2-6xy}{(x-y)^2} & \text{dla } x \neq y \\ 3 & \text{dla } x = y = 0 \\ \text{nie istnieje} & \text{dla } x = y \neq 0 \end{cases}$

(f) $f'_x(x, y) = \begin{cases} \frac{2x^4+3x^2(y-1)^2+x(y-1)}{[x^2+(y-1)^2]^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 1) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 1) \end{cases}, f'_y(x, y) = \begin{cases} \frac{-x^2-x^3(y-1)}{[x^2+(y-1)^2]^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 1) \\ \text{nie istnieje} & \text{dla } (x, y) = (0, 1) \end{cases}$

5. $f'_x(0, 0) = 0, f'_y(0, 0)$ nie istnieje

6. (a) $D_{(h_x, h_y)}(1, 0) = 0$

(b) Funkcja f jest różniczkowalna na $\mathbb{R}^2$. Jej różniczkowalność poza punktem $(0, 0)$ wynika stąd, że poza punktem $(0, 0)$ ma ciągle pochodne cząstkowe. Natomiast w punkcie $(0, 0)$ jest różniczkowalna, ponieważ

$\lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0, 0)} \frac{f(h_x, h_y) - f(0, 0) - f'_x(0, 0)h_x - f'_y(0, 0)h_y}{\sqrt{h_x^2 + h_y^2}} = \lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0, 0)} \frac{\sin(h_x h_y^3)}{h_x^2 + h_y^2} = \lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0, 0)} \frac{\sin(h_x h_y^3)}{h_x h_y^3} \frac{h_x h_y^3}{h_x^2 + h_y^2} = 0$, bo $\frac{\sin(h_x h_y^3)}{h_x h_y^3} \rightarrow 1$ i, dla $h_y \neq 0, \left| \frac{h_x h_y^3}{h_x^2 + h_y^2} \right| \leq \left| \frac{h_x h_y^3}{h_y^2} \right| = |h_x h_y|$ oraz $|h_x h_y| \rightarrow 0$.

$$7. (a) f'_x(x, y) = \begin{cases} \frac{1}{3} \sqrt[3]{\frac{y}{x^2}} & \text{dla } xy \neq 0 \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (x, 0) \\ \text{nie istnieje} & \text{dla } (x, y) = (0, y) \text{ i } y \neq 0 \end{cases} \quad f'_y(x, y) = \begin{cases} \frac{1}{3} \sqrt[3]{\frac{x}{y^2}} & \text{dla } xy \neq 0 \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, y) \\ \text{nie istnieje} & \text{dla } (x, y) = (x, 0) \text{ i } x \neq 0 \end{cases}$$

Funkcja ta jest różniczkowalna w każdym punkcie postaci (x, y) , gdzie $xy \neq 0$, bo pochodne cząstkowe są ciągłe w takim punkcie. Funkcja nie jest różniczkowalna w punktach postaci $(x, 0)$ i $(0, y)$, gdzie $x \neq 0$ i $y \neq 0$, bo w tych punktach nie istnieje jedna z pochodnych cząstkowych. Funkcja nie jest różniczkowalna w punkcie $(0, 0)$, bo nie istnieje granica $\lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0,0)} \frac{f(h_x, h_y) - f(0,0) - f'_x(0,0)h_x - f'_y(0,0)h_y}{\sqrt{h_x^2 + h_y^2}} = \lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt[3]{h_x h_y}}{\sqrt{h_x^2 + h_y^2}}$. Aby pokazać, że powyższa granica nie istnieje można rozpatrzyć ciągi $(\frac{1}{n}, 0)$ oraz $(\frac{1}{n}, \frac{1}{n})$.

(b) Funkcja ta jest różniczkowalna na $\mathbb{R}^2$. Wyjaśnienie:

$$f'_x(x, y) = \begin{cases} 1 + \frac{2x^4 + 3x^2 y^2 - xy^3}{(x^2 + y^2)^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 1 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}, \quad f'_y(x, y) = \begin{cases} \frac{2y^4 + 3x^2 y^2 - x^3 y}{(x^2 + y^2)^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Funkcja ta jest różniczkowalna poza punktem $(0, 0)$, bo ma tam ciągłe pochodne cząstkowe. Funkcja jest różniczkowalna w punkcie $(0, 0)$, ponieważ

$$\lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0,0)} \frac{f(h_x, h_y) - f(0,0) - f'_x(0,0)h_x - f'_y(0,0)h_y}{\sqrt{h_x^2 + h_y^2}} = \lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0,0)} \frac{h_x^3 + h_y^3}{h_x^2 + h_y^2} = \lim_{(h_x, h_y) \rightarrow (0,0)} \left[\frac{h_x^3}{h_x^2 + h_y^2} + \frac{h_y^3}{h_x^2 + h_y^2} \right] = 0,$$

$$\text{bo } \left| \frac{h_x^3}{h_x^2 + h_y^2} + \frac{h_y^3}{h_x^2 + h_y^2} \right| \leq \left| \frac{h_x^3}{h_x^2 + h_y^2} \right| + \left| \frac{h_y^3}{h_x^2 + h_y^2} \right| \leq |h_x| + |h_y| \rightarrow 0.$$

8. Funkcja $f(x, y) = x \arcsin \frac{y}{x+y}$ jest różniczkowalna w punkcie $(1, 1)$, bo ma w tym punkcie ciągłe pochodne cząstkowe: $f'_x(x, y) = \arcsin \frac{y}{x+y} - \frac{xy}{(x+y)^2 \sqrt{1 - (\frac{y}{x+y})^2}}$, $f'_y(x, y) = \frac{x^2}{(x+y)^2 \sqrt{1 - (\frac{y}{x+y})^2}}$. Różniczkowalność funkcji f w punkcie $(1, 1)$ oznacza, że istnieje płaszczyzna styczna do wykresu tej funkcji w punkcie $(1, 1, \frac{\pi}{6})$. Równanie szukanej płaszczyzny stycznej: $(\sqrt{3} - \pi)x - \sqrt{3}y + 6z = 0$.

$$9. (a) f''_{xx}(x, y) = \begin{cases} \frac{50x^6 + 30x^2 y^8}{(5x^4 + y^8)^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 2\sqrt{5} & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}, \quad f''_{yy}(x, y) = \begin{cases} \frac{140x^4 y^6 + 12y^{14}}{(5x^4 + y^8)^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$f''_{xy}(x, y) = f''_{yx}(x, y) = \begin{cases} \frac{-40x^3 y^7}{(5x^4 + y^8)^{3/2}} & \text{dla } (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{dla } (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$(b) f''_{xx} = \frac{2xy^2}{(x^2 + y^4)^2}, \quad f''_{yy} = \frac{2x^3 - 6xy^4}{(x^2 + y^4)^2}, \quad f''_{xy} = f''_{yx} = \frac{2y^5 - 2x^2 y}{(x^2 + y^4)^2},$$

$$10. (a) \frac{dg}{dt} = \frac{\partial f}{\partial x} \frac{dx}{dt} + \frac{\partial f}{\partial y} \frac{dy}{dt} = f'_x \cdot [\ln(1 + t^2) + \frac{2t^2}{1+t^2}] - f'_y \cdot e^{-t}$$

$$(b) \frac{\partial h}{\partial s} = \frac{\partial f}{\partial x} \frac{\partial x}{\partial s} + \frac{\partial f}{\partial y} \frac{\partial y}{\partial s} = f'_x \cdot e^s \cos w + f'_y \cdot e^s \sin w, \quad \frac{\partial h}{\partial w} = \frac{\partial f}{\partial x} \frac{\partial x}{\partial w} + \frac{\partial f}{\partial y} \frac{\partial y}{\partial w} = -f'_x \cdot e^s \sin w + f'_y \cdot e^s \cos w$$

$$(c) \frac{\partial z}{\partial r} = f'_x + 2f'_y, \quad \frac{\partial z}{\partial p} = -3f'_x + 5f'_y$$

$$11. (a) (0, 0) - \text{brak ekstremum}, \quad f_{\min}(2, 4) = -\frac{4}{e^2},$$

$$(b) (3, 0) - \text{brak ekstremum}, \quad f_{\min}(2, -2) = -4,$$

$$(0, 0) - \text{brak ekstremum, bo } f(0, \frac{1}{n}) = \frac{1}{n^2} > f(0, 0) = 0 \text{ i } f(\frac{1}{\sqrt{n}}, \frac{-1}{n}) = \frac{-1}{n^2} (2 - \frac{1}{\sqrt{n}}) < f(0, 0) = 0$$

$$(c) (0, 0) - \text{brak ekstremum}, \quad f_{\max}(2, -4) = 60 \quad (d) (0, 0), (12, 0), (0, 6) - \text{brak ekstremów}, \quad z_{\max}(4, 2) = 64$$

$$(e) f_{\min}(1, -1) = f_{\min}(-1, 1) = -2,$$

$$(0, 0) - \text{brak ekstremum, bo } f(0, \frac{1}{n}) = \frac{3}{n^8} > f(0, 0) = 0 \text{ i } f(\frac{1}{n}, \frac{-1}{n}) = \frac{2}{n^6} (\frac{3}{n^2} - 4) < f(0, 0) = 0$$

$$(f) (0, 0, -1) - \text{brak ekstremum}, \quad f_{\min}(24, -144, -1) = -6913$$

$$12. (a) \text{wartość największa} = 8, \text{wartość najmniejsza} = -1 \quad (b) \text{wartość największa} = 7, \text{wartość najmniejsza} = 0$$

$$13. (a) y_{\min}(\frac{1}{16}) = -\frac{1}{16} \quad (b) y_{\max}(1) = 2, \quad y_{\min}(0) = 0$$

$$14. (a) \frac{1}{2}(1 - e^{-25}) \quad (b) 0 \quad (c) \int_0^2 \left[\int_{-\sqrt{3-y}}^{1-y} (4xy - 1) dx \right] dy = -\frac{14}{3} - 2\sqrt{3}$$

$$(d) \int_{-\pi/4}^{3\pi/4} \left[\int_1^2 \frac{6r \sin \varphi r^2 \cos^2 \varphi r}{r^2} dr \right] d\varphi = \frac{7\sqrt{2}}{3} \quad (e) \frac{8\pi}{3} \quad 15. 3(\frac{\pi}{4} + \frac{1}{2}) \quad 16. a^2$$

$$17. 2 \iint_D \sqrt{R^2 - x^2 - y^2} dx dy = 2 \int_0^{2\pi} \left(\int_0^a \sqrt{R^2 - r^2} r dr \right) d\varphi = \frac{4\pi}{3} \left(R^3 - \sqrt{(R^2 - a^2)^3} \right), \text{ gdzie } D = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq a^2\}$$

$$18. \iint_D \sqrt{x^2 + y^2} dx dy = 2 \int_0^{\pi/2} \left(\int_0^{2 \sin \varphi} r^2 dr \right) d\varphi = \frac{32}{9}, \text{ gdzie } D = \{(x, y) : x^2 + (y - 1)^2 \leq 1\}$$

$$19. 5k\pi \quad 20. x_C = 0 \text{ (z symetrii)}, \quad y_C = \frac{3}{16}\pi R, \quad (m = \frac{2}{3}kR^3) \quad \text{Tutaj } k \text{ oznacza współczynnik proporcjonalności.}$$

$$21. (a) \ln \sqrt{2} - \frac{5}{16} \quad (b) \frac{16}{3}\pi \quad (c) \frac{968}{15}\pi$$

$$22. (a) |V| = \int_0^{2\pi} \left[\int_0^2 \left(\int_r^{6-r^2} r dz \right) dr \right] d\varphi = \frac{32}{3}\pi \quad (b) |V| = \int_0^{2\pi} \left[\int_0^1 \left(\int_{r^2}^{\sqrt{2-r^2}} r dz \right) dr \right] d\varphi = \frac{1}{6}\pi(8\sqrt{2} - 7)$$